

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 24 czerwca 2004 r.

w sprawie sposobu i trybu zwalczania niektórych chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania²⁾

Na podstawie art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625) zarządza się, co następuje:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają częściowo postanowienia dyrektywy 92/119/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. wprowadzającej ogólne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób zwierząt i szczególne środki odnoszące się do choroby pęcherzykowej świń (Dz. Urz. WE L 62 z 15.03.1993).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszym rozporządzeniu, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i tryb zwalczania następujących chorób zakaźnych zwierząt, zwanych dalej „chorobami”:

- 1) pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej (Vesicular stomatitis — VS);
- 2) księgosuszu (Rinderpest);
- 3) pomoru małych przeżuwaczy (Peste des petits ruminants — PPR);
- 4) choroby guzowatej skóry bydła (Lumpy skin disease — LSD);
- 5) gorączki doliny Rift (Rift valley fever);
- 6) ospy owiec i ospy kóz (Sheep pox and goat pox);
- 7) krwotocznej choroby zwierzyny płowej (Epizootic haemorrhagic disease of deer — EHD).

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) okresie inkubacji — rozumie się przez to czas, jaki upłynął między zakażeniem a wystąpieniem objawów klinicznych choroby;
- 2) stwierdzeniu choroby — rozumie się przez to wykrycie przez powiatowego lekarza weterynarii przypadków zakażeń lub zachorowań, potwierdzonych wynikami badań laboratoryjnych, przy czym w przypadku epidemii powiatowy lekarz weterynarii może stwierdzić chorobę na podstawie wyników badań klinicznych lub epidemiologicznych.

§ 3. Okres inkubacji dla poszczególnych chorób jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu choroby w gospodarstwie niezwłocznie obejmuje nad nim nadzór, w ramach którego:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, a zwłaszcza pobiera próbki do badań laboratoryjnych i wysyła je do laboratorium, które jest określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia; zwierzęta mogą zostać przewiezione w celu pobrania próbek do laboratorium za zgodą i pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, przy zastosowaniu szczególnych środków ostrożności;
- 2) sporządza spis zwierząt z gatunków wrażliwych, z podziałem na gatunki, określając liczbę zwierząt padłych, zakażonych lub podejrzanych o chorobę; dane w spisie uaktualnia się, uwzględniając także zwierzęta, które urodziły się w okresie podejrzenia o chorobę;
- 3) nakazuje umieszczenie zwierząt z gatunków wrażliwych w pomieszczeniach lub w przypadku chorób szerzących się za pośrednictwem wektorów, którymi są zwierzęta z gatunków mechanicznie lub biologicznie uczestniczących w szerzeniu się choroby, w innych miejscach zabezpieczonych przed wektorami;
- 4) zakazuje wyprowadzania z gospodarstwa i wprowadzania do gospodarstwa zwierząt z gatunków wrażliwych;
- 5) zakazuje przemieszczania się osób oraz przemieszczania zwierząt z gatunków innych niż wrażliwe, pojazdów, mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, sprzętu oraz innych przedmiotów, które mogą spowodować szerzenie się choroby;
- 6) nakazuje stosowanie urządzeń do odkażania wejść i wyjazdów do oraz wyjść i wyjazdów z gospodarstwa, a w szczególności do i z budynków, w których przebywają zwierzęta z gatunków wrażliwych, w celu wyeliminowania ryzyka szerzenia się czynnika zakaźnego.

2. Do odkażania używa się środków dopuszczonych do obrotu.

3. Dochodzenie epizootyczne, oprócz wymagań, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 mar-

ca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ma na celu ustalenie:

- 1) dróg przemieszczania osób, zwierząt, zwłok zwierzęcych, pojazdów, sprzętu oraz przedmiotów, które mogą spowodować szerzenie się choroby;
- 2) miejsc występowania wektorów.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 1, w innych gospodarstwach, jeżeli położenie, ukształtowanie terenu, na którym się znajdują, lub kontakt z gospodarstwem, o którym mowa w ust. 1, wskazują na możliwość przeniesienia choroby do tych gospodarstw.

5. Środki, o których mowa w ust. 1, stosuje się do dnia wykluczenia choroby przez powiatowego lekarza weterynarii.

§ 5. 1. W przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko choroby oraz, oprócz zastosowania środków wymienionych w § 4 ust. 1, nakazuje i nadzoruje:

- 1) niezwłoczne zabicie w gospodarstwie zwierząt z gatunków wrażliwych oraz postępowanie ze zwłokami zwierzęcymi zgodnie z przepisami Unii Europejskiej określonymi w rozporządzeniu 1774/2002/WE z dnia 3 października 2002 r. wprowadzającym przepisy zdrowotne odnoszące się do produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2003);
- 2) zniszczenie środków żywienia zwierząt, sprzętu lub przedmiotów, w celu wyeliminowania ryzyka przetrwania czynnika zakaźnego, lub zastosowanie innych zabiegów zapewniających jego zniszczenie;
- 3) czyszczenie i odkażenie po wykonaniu czynności, o których mowa w pkt 1 i 2, pomieszczeń, środków transportu oraz miejsc, w których przebywały zwierzęta z gatunków wrażliwych, a także sprzętu, z którym miały kontakt, w celu wyeliminowania ryzyka szerzenia się lub przetrwania czynnika zakaźnego.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 1, w sąsiednich gospodarstwach, jeżeli położenie, ukształtowanie terenu, na którym się znajdują, lub kontakt z gospodarstwem, o którym mowa w ust. 1, wskazują na możliwość przeniesienia choroby do tych gospodarstw.

3. Powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na ponowne umieszczenie w gospodarstwie zwierząt z gatunków wrażliwych po upływie co najmniej 21 dni od dnia zakończenia czyszczenia i odkażania, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

4. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku podejrzenia choroby u wolno żyjących zwierząt z gatunków wrażliwych, powiadamiając o tym Komisję Europejską.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od stosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1,

wobec grupy zwierząt z gatunków wrażliwych w ognisku choroby, w przypadku gdy:

- 1) żadne zwierzę z tej grupy nie jest zakażone;
- 2) zwierzęta z tej grupy są utrzymywane w odrębnych obiektach budowlanych, przestrzeniach wolnych lub innych miejscach oraz są karmione i obsłużywane oddzielnie od pozostałych zwierząt znajdujących się w gospodarstwie;
- 3) zostały spełnione inne wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej³⁾.

§ 6. 1. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii podejrzewa bądź ustalił, że choroba mogła zostać przeniesiona z innych gospodarstw na teren gospodarstwa, o którym mowa w § 4 ust. 1, albo z tego gospodarstwa na teren innych gospodarstw, w gospodarstwach tych stosuje się środki, o których mowa w § 4, do czasu wykluczenia choroby.

2. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii podejrzewa bądź ustalił, że choroba mogła zostać przeniesiona:

- 1) z innych gospodarstw do ogniska choroby lub
- 2) z ogniska choroby na teren innych gospodarstw

— w gospodarstwach stosuje się środki, o których mowa w § 4, do czasu wykluczenia choroby.

3. Środki, o których mowa w ust. 2, stosuje się przez okres inkubacji, o którym mowa w § 3, licząc od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa, ustalonego na podstawie dochodzenia epizootycznego.

4. Powiatowy lekarz weterynarii, w uzasadnionych przypadkach, może odstąpić od stosowania środków, o których mowa w ust. 1 i 2, w stosunku do części gospodarstwa i przetrzymywanej tam grupy zwierząt z gatunków wrażliwych, w przypadku gdy:

- 1) żadne zwierzę z tej grupy nie jest zakażone;
- 2) zwierzęta z tej grupy są utrzymywane w odrębnych obiektach budowlanych, przestrzeniach wolnych lub innych miejscach oraz są karmione i obsłużywane oddzielnie od pozostałych zwierząt znajdujących się w gospodarstwie;
- 3) zostały spełnione inne wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej³⁾.

§ 7. 1. W przypadku wyznaczenia ogniska choroby powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda, albo minister właściwy do spraw rolnictwa określa:

- 1) obszar zapowietrzony o promieniu co najmniej 3 km,
- 2) obszar zagrożony sięgający co najmniej 7 km poza obszar zapowietrzony

— uwzględniając czynniki geograficzne, ekologiczne i epidemiologiczne, możliwość określenia prawdopodobnych kierunków szerzenia się choroby oraz administracyjny podział kraju.

2. Na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii, po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej, wielkość obszaru zapowietrzonego i zagrożonego lub okres stosowania środków na tych obszarach mogą zostać zmienione, jeżeli przepisy Unii Europejskiej stanowią inaczej.⁴⁾

§ 8. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w obszarze zapowietrzonym:

- 1) sporządza spis gospodarstw, w których znajdują się zwierzęta z gatunków wrażliwych;
- 2) poddaje gospodarstwa, o których mowa w pkt 1, okresowym kontrolom weterynaryjnym, których częstotliwość jest dostosowana do stopnia zagrożenia epizootycznego, w ramach których:
 - a) przeprowadza badania kliniczne zwierząt z gatunków wrażliwych,
 - b) pobiera próbki do badań laboratoryjnych, jeżeli jest to niezbędne, i przesyła je do laboratorium, określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

2. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi dokumentację kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zawierającą opis wyników tych kontroli.

3. Powiatowy lekarz weterynarii w obszarze zapowietrzonym zakazuje:

- 1) przemieszczania zwierząt z gatunków wrażliwych; dopuszcza się przewóz zwierząt z gatunków wrażliwych przez obszar zapowietrzony bez postępu oraz wyładowywania tych zwierząt, za zgodą tego lekarza;
- 2) opuszczania przez zwierzęta z gatunków wrażliwych gospodarstw, w których są utrzymywane, z wyjątkiem przewiezienia ich, za zgodą i pod nadzorem tego lekarza, do rzeźni położonej na obszarze zapowietrzonym, w celu niezwłocznego dokonania uboju, a jeżeli w granicach obszaru zapowietrzonego nie ma rzeźni — do rzeźni wyznaczonej przez tego lekarza, położonej na obszarze zagrożonym, pod warunkiem, że lekarz ten:
 - a) przebadał wszystkie zwierzęta z gatunków wrażliwych w gospodarstwie i nie stwierdził objawów klinicznych choroby,
 - b) ustalił z powiatowym lekarzem weterynarii właściwym ze względu na miejsce uboju zwierząt termin wysłania zwierząt do rzeźni.

4. Środki, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się co najmniej przez okres inkubacji, o którym mowa

³⁾ Decyzja Komisji 88/397/EWG z dnia 12 lipca 1988 r. koordynująca zasady ustanowione przez państwa członkowskie w zastosowaniu art. 6 dyrektywy 85/511/EWG (Dz. Urz. WE L 189 z 20.07.1988).

⁴⁾ Decyzja wydawana na podstawie art. 10 ust. 3 dyrektywy 92/119/WE dotyczącej zmiany wielkości obszaru zapowietrzonego i zagrożonego lub okresu stosowania środków na tych obszarach.

w § 3, licząc od dnia wykonania środków określonych w § 5 ust. 1.

5. W przypadku wystąpienia choroby szerzącej się za pośrednictwem wektorów powiatowy lekarz weterynarii może przedłużyć okres stosowania środków, o których mowa w ust. 3, ustalając warunki i sposób wprowadzania zwierząt z gatunków wrażliwych do gospodarstwa, położonego w obszarze zapowietrzonym, w celu stwierdzenia bądź wykluczenia występowania czynnika zakaźnego w gospodarstwie.

6. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 3 i 5.

7. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 4 lub 5, w obszarze zapowietrzonym stosuje się środki przewidziane dla obszaru zagrożonego.

§ 9. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w obszarze zagrożonym:

- 1) sporządza spis wszystkich gospodarstw, w których znajdują się zwierzęta z gatunków wrażliwych;
- 2) zakazuje przemieszczania zwierząt z gatunków wrażliwych po drogach publicznych, z wyjątkiem prowadzenia ich na pastwisko lub do budynków gospodarczych; dopuszcza się przewóz zwierząt z gatunków wrażliwych drogami głównymi lub kolejną bez postoju oraz wyładowywania tych zwierząt, za zgodą tego lekarza;
- 3) zakazuje przemieszczania zwierząt z gatunków wrażliwych poza obszar zagrożony.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, po upływie okresu inkubacji liczonego od dnia wyznaczenia ostatniego ogniska choroby, może wyrazić zgodę na przewiezienie zwierząt z gatunków wrażliwych, pod jego nadzorem, bezpośrednio do rzeźni przez niego wyznaczonej, pod warunkiem że:

- 1) przebadał wszystkie zwierzęta z gatunków wrażliwych w gospodarstwie i nie stwierdził objawów klinicznych choroby;
- 2) ustalił z powiatowym lekarzem weterynarii właściwym ze względu na miejsce uboju zwierząt termin wysłania zwierząt do rzeźni.

3. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2, stosuje się co najmniej przez okres inkubacji, o którym mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia, licząc od dnia wykonania środków określonych w § 5 ust. 1.

4. W przypadku wystąpienia choroby szerzącej się za pośrednictwem wektorów, powiatowy lekarz weterynarii może przedłużyć okres stosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2, ustalając warunki i sposób wprowadzania do gospodarstwa, położonego na obszarze zagrożonym, zwierząt z gatunków wrażliwych, w celu stwierdzenia bądź wykluczenia występowania czynnika zakaźnego w gospodarstwie.

5. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 1—4.

§ 10. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może, na uzasadniony wniosek posiadacza zwierząt, wyrazić zgodę na przemieszczenie zwierząt z gospodarstwa, znajdującego się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, jeżeli środki, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 oraz § 9 ust. 1 pkt 3, są stosowane dłużej niż przez 30 dni i pod warunkiem, że:

- 1) przeprowadził kontrolę w gospodarstwie pochodzenia zwierząt i porównał stan faktyczny z opisem zawartym we wniosku;
- 2) przeprowadził badanie kliniczne wszystkich zwierząt z gatunków wrażliwych znajdujących się w gospodarstwie i nie stwierdził objawów klinicznych choroby;
- 3) zwierzęta zostały oznakowane zgodnie z przepisami o identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 4) gospodarstwo przeznaczenia znajduje się na obszarze zapowietrzonym albo zagrożonym.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku, o którym mowa w ust. 1, nakazuje i nadzoruje czyszczenie i odkażanie środków transportu przed i po przewiezieniu zwierząt.

§ 11. 1. Środki, o których mowa w § 8 ust. 1, mogą być uzupełnione o szczepienia, określone w przepisach Unii Europejskiej⁵⁾, po uwzględnieniu:

- 1) stopnia zagęszczenia zwierząt z gatunków wrażliwych na obszarze zapowietrzonym;
- 2) charakterystyki i składu szczepionki;
- 3) procedury nadzoru dystrybucji, składowania i stosowania szczepionek;
- 4) gatunku i wieku zwierząt, które mają zostać poddane szczepieniu;
- 5) wielkości obszaru, na jakim zwierzęta mają zostać zaszczepione;
- 6) przewidywanego czasu trwania szczepień.

2. Główny Lekarz Weterynarii w celu uzupełnienia środków, o których mowa w § 8 ust. 1, może wprowadzić obowiązek przeprowadzenia szczepień, uwzględniając w szczególności:

- 1) zagęszczenie zwierząt z gatunków wrażliwych na obszarze, na którym planuje się przeprowadzić szczepienia,
 - 2) ochronę poszczególnych gatunków zwierząt
- o fakcie tym powiadamiając Komisję Europejską.

⁵⁾ Decyzja wydawana na podstawie art. 19 ust. 1 lit. a dyrektywy 92/119/WE dotyczącej przeprowadzenia szczepień przeciwko chorobom zakaźnym zwierząt.

3. Szczepienia, o których mowa w ust. 2, mogą zostać utrzymane, zmienione, rozszerzone lub zaprzestane się ich wykonywania, jeżeli przepisy Unii Europejskiej stanowią inaczej.⁶⁾

4. Powiatowy lekarz weterynarii, stosując środki, o których mowa w ust. 1—3:

- 1) nie szczepi zwierząt z gatunków wrażliwych znajdujących się w gospodarstwie, o którym mowa w § 5;
- 2) nie stosuje surowic odpornościowych;
- 3) oznacza każde zaszczepione zwierzę w sposób pozwalający odróżnić je od zwierząt nieszczepionych;
- 4) zakazuje wyprowadzania zaszczepionych zwierząt z gospodarstwa, z wyłączeniem zwierząt wystawianych do rzeźni w celu przeprowadzenia niezwłocznego uboju, po uprzednim przebadaniu wszystkich

⁶⁾ Decyzja wydawana na podstawie art. 19 ust. 6 dyrektywy 92/119/WE dotyczącej utrzymania, zmiany, rozszerzenia lub zaprzestania szczepień.

kich zwierząt z gatunków wrażliwych przebywających w gospodarstwie i wykluczeniu podejrzenia choroby.

5. Do czasu wydania przepisów Unii Europejskiej dotyczących warunków przemieszczania zwierząt z gatunków wrażliwych z obszaru zapowietrzonego⁷⁾, nie przemieszcza się poza obszar zapowietrzony zaszczepionych zwierząt z gatunków wrażliwych.

6. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o przebiegu szczepień.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

⁷⁾ Decyzja wydawana na podstawie art. 19 ust. 4 dyrektywy 92/119/WE dotyczącej okresu, po jakim można przemieszczać zwierzęta z gatunków wrażliwych po przeprowadzeniu szczepień przeciwko chorobom zakaźnym zwierząt oraz warunków tego przemieszczania.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 czerwca 2004 r. (poz. 1659)

Załącznik nr 1

OKRES INKUBACJI DLA POSZCZEGÓLNYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Choroba	Okres inkubacji
Pęcherzykowe zapalenie jamy ustnej (Vesicular stomatitis — VS)	21 dni
Pomór małych przeżuwaczy (Peste des petits ruminants — PPR)	21 dni
Księgosusz (Rinderpest)	21 dni
Choroba guzowatej skóry bydła (Lumpy skin disease — LSD)	28 dni
Gorączka doliny Rift (Rift valley fever)	30 dni
Ospa owiec i ospa kóz (Sheep pox and goat pox)	21 dni
Krwotoczna choroba zwierzyny płowej (Epizootic haemorrhagic disease of deer — EHD)	40 dni

Załącznik nr 2

LABORATORIUM PROWADZĄCE BADANIA W KIERUNKU CHOROÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Laboratorium Zakładu Wirusologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego — Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Partyzantów 57, 24-100 Puławy.